

Потіп Микола Миколайович,
*доцент кафедри цивільно-правових дисциплін
Дніпровського гуманітарного університету,
м. Дніпро, Україна*

УДК 351

КОМПЕТЕНТНІ ОРГАНИ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ ТА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ЯКІСНИЙ КРИТЕРІЙ РЕФОРМ В УКРАЇНІ

Вступ. Успішна діяльність держави тісно пов'язана з ефективним функціонуванням виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, створенням оптимальної системи органів, що здійснюють функції держави. Подальший розвиток і реформування діючої в Україні системи органів державної влади та місцевого самоврядування має забезпечити їх дієвість та ефективний вплив на керовані сфери суспільного розвитку країни. У зв'язку з цим все більшу увагу науковців-правників (П.М. Любченка, В.М. Норова, І.Б. Ковтун, Т.О. Коваленко та інших) привертає питання ефективності влади і відповідального керування. При цьому ефективність компетенції в органах влади стає синонімом ефективної держави.

На сьогоднішній день аналіз світової практики управління в органах державної влади та місцевого самоврядування вказує на тенденцію використання ними принципів менеджменту, які властиві бізнесу, з застосуванням моделей та методів, що забезпечують його високу ефективність. Наприклад, у двадцяти семи європейських країнах успішно впроваджується модель оцінки менеджменту державних та муніципальних організацій CAF (Common Assessment Framework) з метою підвищення якості менеджменту в органах державної влади і відповідно підвищення якості державних послуг і ефективності їх діяльності.

Ефективність діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування як якісний критерій в Системі менеджменту якості життя активно вивчається російськими вченими, зокрема В.В. Дробішевою, І.Є. Єліною, М.В. Жариковою, І.М. Прокошиним, А.Ю. Ракшнею та іншими. Ними визначається, що ефективність діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування по здійсненню покладеної на них компетенції, залежить від якості управлінських процесів та результативності наданих послуг [1]. Таким чином, ми можемо говорити про необхідність встановлення критеріїв якості здійснення компетенції органами державної влади та місцевого самоврядування, що визначатимуть відповідно ефективність компетенції органів державної влади та місцевого самоврядування.

Отже, ефективність компетенції органів державної влади та місцевого самоврядування у нашому дослідженні представляє собою сукупність якісних показників, які характеризують діяльність органів державної влади

та місцевого самоврядування відповідно до предмету їх ведення з метою виконання покладених на них державних функцій.

Враховуючи, що ефективність діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування є сукупністю якісних показників, ми також погоджуємося з тим, що її підвищення можна добитися за допомогою застосування концептуальних систем управління якістю. На нашу думку впровадження до діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування основних положень менеджменту є дієвим кроком адміністративної реформи, яка провадиться в Україні. Це підтверджує й практика, яка засвідчує: якщо в організації, у тому числі й в органах державної влади та місцевого самоврядування не будуть вироблені чіткі цілі та політика якості, не буде визначена відповідальність керівництва та не створена мотивація персоналу до поліпшення результатів державно-владної роботи, то досягти ефективності функціонування систем управління якістю в організації буде неможливим.

Відповідно до підходів до управління якістю таких як: концепція «нуль дефектів» (ZD – Zero Deffect); загальне управління якістю (TQM – Total Quality Manegment); системний підхід до управління якістю (Total Quality Control); статистичний контроль якості (Statistical Quality Control); система забезпечення якості (Quality Assurance System) тощо, – діяльність будь-якої організації, у тому числі й органів державної влади чи місцевого самоврядування, повинна базуватися на певних принципах та оцінюватися за низкою критеріїв. Так, ефективність діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування буде значно вищою, якщо буде ґрунтуватися на принципах побудови систем управління якістю, що знайшли на сьогоднішній день своє відбиття у ДСТУ ISO9000:2001 Системи управління якістю [2]. Зокрема на таких як: 1) орієнтація на результат та концентрація уваги на особі, що звертається за наданням послуг до органу державної влади та місцевого самоврядування; 2) визначальна роль керівництва у забезпеченні єдності та чіткості цілей; 3) використання творчого потенціалу співробітників; 4) постійне навчання персоналу, використання інновацій та прагнення до вдосконалення; 5) розвиток партнерства між органами державної влади та місцевого самоврядування, або ними та громадськими організаціями; 6) базування управління на процесах і фактах. Органи державної влади та місцевого самоврядування будуть діяти ефективніше, якщо всі внутрішньо пов'язані види діяльності будуть розглядатися як процеси і системно управлятися ними.

Аналіз критеріїв оцінки ефективності компетенції органів державно влади та місцевого самоврядування надав нам можливість виділити такі основні з них: загальна ефективність; економічна ефективність; якісна ефективність; кількісна ефективність.

Оцінка загальної ефективності органу державної влади чи місцевого самоврядування може здійснюватися за наступними критеріями: рівень

виживання населення, рівень життя населення; рівень порушення прав людини органами державної влади та місцевого самоврядування.

Економічна ефективність здійснення компетенції органами державної влади та місцевого самоврядування може оцінюватися за такими критеріями як: 1) величина витрат на утримання апарату системи управління в залежності від кількості населення; 2) величина долі бюджету територіального утворення на одного робітника апарату системи органів державної влади або місцевого самоврядування;

Якісній оцінці ефективності управлінської діяльності притаманні наступні критерії: рівень технологічного забезпечення органу (інформатизація, якість робочого місця); рівень контролю за якістю управлінських рішень; рівень планування якості діяльності службовців; рівень стабільності кадрів; рівень дисциплінованості кадрів; рівень якості професійної підготовки та підвищення кваліфікації; рівень роботи зі зверненнями громадян до органів державної влади та місцевого самоврядування тощо.

Кількісна оцінка якості реалізації компетенції органами державної влади та місцевого самоврядування здійснюється відповідно до: а) кількісної величини апарату державного і муніципального управління відносно до чисельності населення відповідного територіального утворення; б) співвідношення валового внутрішнього продукту територіального утворення на одну гривню витрат на апарат чи одного робітника апарату.

Висновок.

Проаналізувавши принципи та критерії ефективності компетенції органів державної влади та місцевого самоврядування зазначимо, що сучасна модель визначених органів потребує впровадження у їх діяльність положень сучасних концепцій систем управління якістю. Від науковців та практиків це вимагає створення обґрунтованих положень щодо формування своєрідного менеджменту державних організацій та органів місцевого самоврядування, який сприятиме підвищенню ефективності процесів реалізації їх компетенції. Вважаємо що це сприятиме ефективності надання адміністративних послуг, активізації та результативності реалізації компетенції органами державної влади та місцевого самоврядування і що головне – підвищить рівень довіри населення до органів державної влади та місцевого самоврядування.

Список використаних джерел:

1. Дробышева В. В. Методы и проблема оценки эффективности государственного управления в Системе менеджмента качества жизни / В. В. Дробышева // Вопросы современной науки и практики. – 2009. – № 5. – С. 102–107.
2. ДСТУ ISO9000:2001 Системи управління якістю. Основні положення та словник. – К. Держстандарт України, 2001.